

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان تهران

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

همکار محترم .....

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه ریزی امکان پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح می باشد. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرس

- عنوان درس : نوزادان
- نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر سودابه آقابابایی، دکتر رفعت بخت
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر آقابابایی
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر منصوره رفائی
- نوع و میزان واحد به تفکیک: نظری ۲ واحد، عملی ..... واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی مامایی
- زمان درس: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲
- مکان آموزش : دانشکده پرستاری و مامایی

ردیف	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
۱	- مرگ و میر نوزادان، نوزاد طبیعی و نارس، تشخیص و تعیین سن و مراقبتها	- دانشجو با علل مرگ و میر نوزاد ترم و نارس آشنا شود. - دانشجو تغییرات فیزیولوژیکی سیستم های مختلف بدن طی انتقال از درون رحم به خارج از آن و طی چند روز اول پس از تولد را توضیح دهند. - دانشجو بتواند مراقبتهای مربوط به نوزادان را شرح دهد.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۲	- شرح حال و معاینه بالینی نوزاد	- دانشجو با نکات مهم شرح حال نوزادان آشنا شود. - دانشجو معاینه جسمی، معاینه عصبی نوزادان را شرح دهد. - تفاوت یافته های طبیعی را از غیرطبیعی طی بررسی سیستم های مختلف بدن تشریح نمایند.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۳	جنین	- دانشجو با دیسترس جنین آشنا شود. - دانشجو تاثیر بیماری های مادر و داروهای مصرفی بر جنین را شرح دهد. - دانشجو باتراتوزن ها آشنا شود.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۴	نوزادان پرخطر	- عوامل تولد نوزادان در معرض خطر را لیست نمایید. - خصوصیات نوزادان در معرض خطر را تشریح نمایند. - مشکلات فیزیولوژیک قبل و حین تولد و مشکلات طولانی مدت نوزادان پر خطر را توضیح می دهند.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم

^۱ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه cognition از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، بر آورد کند و... در حیطه Attitude از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه Psychomotor از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

^۲ با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح cognition, attitude, psychomotor مشخص می شود.

^۳ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود

^۴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی) و...

۵	بیماریهای نوزادان	- دانشجو با تظاهرات بالینی بیماریها (سیانوز، رنگ پریدگی، هایپرتانسیون، تشنج، لتارژی، تحریک پذیری، اسهال، استفراغ، اتساع شکم، ناتوانی حرکتی) آشنا شود.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۶	- احیای نوزاد و آشنایی با دستگاههای	- دانشجو بتواند اهداف احیا را بیان نماید. - دانشجو عوامل خطر، ABC احیا، مراحل احیاء را توضیح دهد.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۷	- اختلالات سیستم عصبی	- دانشجو باید بتواند: انواع صدمات حین تولد (اختلال CNS)، خونریزیها، انسفالوپاتی، آسیبهای بافت نرم، شکستگی جمجمه، آسیب نخاع، فلج عصب صورتی، آسیب عصبی محیطی) را فهرست - درمان و مراقبت لازم برای هر یک از صدمات حین تولد را شرح دهند.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۸	- غربالگری بیماریهای نوزادان - رشد و تکامل در دوره های مختلف زندگی	- دانشجو باید بتواند غربالگری بیماریها شامل: تیروئید، فنیل کتونوری، G6PD و شنوایی را شرح دهد. - دانشجو باید بتواند رشد و تکامل را در دوره های مختلف زندگی شرح دهد.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث کلاسی، استفاده از وسایل کمک آموزشی	۱۲۰ دقیقه	پاور پوینت	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۹	فیزیوپاتولوژی یرقان نوزادی، زردی نان همولیتیک	دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس: ۱- مکانیسم بیلی روبین را توضیح دهد. ۲- عواملی را که موجب کاهش یا افزایش بیلی روبین غیر مستقیم میشود را بیان کند. ۳- کرنیکتروس را تعریف کند. ۴- حدود مقادیر بیلی روبین در زردی محل صورت، نیمه شکم و کف پا را ذکر نماید. ۵- یرقان فیزیولوژیک را توضیح دهد. ۶- عوامل زمینه‌ای هیپر بیلی روبینمی غیر مستقیم را ذکر نماید.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم

					<p>۷- مواردی را که زردی پاتولوژیک محسوب میشود و باید به دنبال علت یرقان گشت رابیان نماید .</p> <p>۸- زردی شیر مادر را توضیح دهد.</p> <p>۹- دلایل ایجاد زردی فیزیولوژیک را در نوزاد نام ببرد .</p> <p>۱۰- علل افزایش بیلیروبین مستقیم را نام ببرد.</p>		
پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	۱۲۰ دقیقه	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	حیطه شناختی	<p>دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس:</p> <p>۱- مقادیری از بیلی روبین که در نوزاد ترم و پره ترم باید فتو تراپی و یا تعویض خون انجام شود را ذکر نماید.</p> <p>۲- مراقبتهای فتوتراپی و تعویض خون را بیان کند .</p> <p>۳- عوارض فتوتراپی و تعویض خون را بیان کند .</p> <p>۴- مقدار خون و نوع خون تعویضی در exchange را بیان کند .</p> <p>۵- علت، علائم و درمان ناسازگاری ABO را به طور مختصر شرح دهد.</p> <p>۶- سایر موارد درمانی زردی را نام برده توضیح مختصر دهد.</p> <p>۷- انمی را در کودکان تعریف کند (بدو تولد، ۲ هفته، ۳ ماهگی، ۶-۴ ماهگی، ۶ ماهگی تا ۶ سالگی)</p> <p>۸- علل شایع آنمی را در دوره نوزادی ذکر نماید.</p> <p>۹- پلتورا (plethora) و پلی سایتمی را تعریف کند.</p>	زردی همولیتیک، آنمی نوزادی، پلی سایتمی	۱۰
پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	۱۲۰ دقیقه	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	حیطه شناختی	<p>بعد از پایان این درس دانشجویان قادر باشد:</p> <p>۱- تقسیم بندی عفونتهای نوزادی را شرح دهند.</p> <p>۲- فاکتورهای مستعد کننده عفونتهای نوزادی را نام برند.</p> <p>۳- علائم عفونتهای نوزادی را ذکر کنند</p> <p>۴- ریسک فاکتورهای ابتلا به عفونتهای نوزادی را نام برند.</p> <p>۵- سپسیس نوزادی را تعریف کند.</p>	عفونتهای نوزادی، ایدز نوزادی	۱۱

	<p>۶-عوامل ایجاد سپسیس نوزادی را نام ببرد (با ذکر شایعترین).</p> <p>۷-راههای تشخیص و درمان عفونتهای نوزادی را نام ببرد.</p> <p>۸-میزان انتقال HIV از طریق مادر مبتلا به جنین و نوزاد را ذکر نماید.</p> <p>۹-پیشگیری از انتقال عفونت HIV از طریق مادر مبتلا، به نوزاد را بیان نماید.</p> <p>۱۰-شیردهی مادر مبتلا به HIV را به نوزاد بیان نماید.</p> <p>۱۱-نوزادان در معرض خطر هیپوگلیسمی را نام ببرد.</p> <p>۱۲-مقادیر تشخیصی هیپوگلیسمی نوزادی را ذکر نماید.</p> <p>۱۳-تظاهرات بالینی هیپوگلیسمی نوزادی را بیان نماید.</p> <p>۱۴-پروتکل غربالگری و اداره و درمان هیپوگلیسمی را بیان نماید</p> <p>۱۵-درمان هیپوگلیسمی نوزادی را توضیح دهد.</p> <p>۱۶-توجهات ویژه نوزادان دارای ریسک بالای هیپوگلیسمی را بیان نماید.</p> <p>۱۷-پیش آگهی هیپوگلیسمی را به اختصار توضیح دهد.</p> <p>۱۸-سندرم بک ویت را توضیح دهد.</p> <p>۱۹-مقادیر هیپوکلسمی نوزادی را تعریف کند.</p> <p>۲۰-انواع هیپوکلسمی نوزادی را بیان نماید.</p> <p>۲۱-تظاهرات بالینی هیپوکلسمی نوزادی را بیان نماید.</p> <p>۲۲-درمان هیپوکلسمی نوزادی را توضیح دهد.</p> <p>۲۳-نکات مهم تجویز کلسیم را بیان نماید.</p>				
۱۲	<p>اختلالات تنفسی: آپنه، RDS</p>	<p>دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس:</p> <p>۱. شایع ترین علت بستری شیرخواران در بخش مراقبت ویژه را ذکر نماید</p> <p>۲. اقدامات لازم در موارد دیسترس تنفسی پس از تولد را ذکر نماید</p>	<p>حیطه شناختی</p>	<p>سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ</p>	<p>۱۲۰ دقیقه</p> <p>کامپیوتر، ویدئوپروژکتور</p> <p>پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم</p>

					<p>۳. علل دیسترس تنفسی را نام ببرد</p> <p>۴. تنفس دوره ای را توضیح دهد</p> <p>۵. آپنه را توضیح دهد</p> <p>۶. علل آپنه را ذکر نماید</p> <p>۷. آپنه های مهم را ذکر نماید</p> <p>۸. آپنه ایدیوپاتیک به دلیل نارسی را توضیح دهد.</p> <p>۹. انواع آپنه ایدیوپاتیک را بیان نماید.</p> <p>۱۰. درمان آپنه را ذکر نماید.</p> <p>۱۱. آپنه و سندرم مرگ ناگهانی شیرخوار را توضیح دهد.</p> <p>۱۲. مواردی که با شیوع بیشتر HMD همراه است را نام ببرد.</p> <p>۱۳. علائم HMD را بیان نماید.</p> <p>۱۴. پیشگیری از HMD را توضیح دهد.</p> <p>۱۵. مزایا تجویز کورتیکواستروئید را ذکر نماید.</p> <p>۱۶. درمان HMD را توضیح دهد.</p>		
۱۳	عوارض RDS، آسپیراسیون مکو.نیوم، تجویز اکسیژن	دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس:	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
		۱- عوارض BPD را نام ببرد.					
		۲- تاکی پنه گذرای تنفسی را توضیح دهد.					
		۳- دیسپلازی برونکوپولمونر را توضیح دهد.					
		۴- پاتوفیزیولوژی BPD را بیان نماید.					
		۵- پیشگیری از BPD را بیان نماید.					
		۶- درمان BPD را بیان نماید.					
		۷- میزان هدف اشباع اکسیژن در نوزادانی که اکسیژن دریافت می کنند را ذکر نماید.					
		۸- نحوه کار با پالس اکسی متر را بطور مختصر توضیح دهد.					
		۹- نحوه کار با ونتیلاتور را بطور مختصر توضیح دهد.					
		۱۰- احتمال بروز سندرم آسپیراسیون مکو نیوم در نوزادان دارای مایع آمنیوتیک مکو نیومی را ذکر نماید.					

					<p>۱۱- مشکلات تنفسی در نوزادان دارای مایع آمنیوتیک مکونیومی را بیان نماید.</p> <p>۱۲- اقدام لازم در نوزادان دارای مایع آمنیوتیک مکونیومی در هنگام زایمان را بیان نماید.</p> <p>۱۳- عارضه مهم سندرم آسپیراسیون مکونیوم را بیان نماید.</p> <p>۱۴- درمان سندرم آسپیراسیون مکونیوم را بیان نماید.</p>		
پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	۱۲۰ دقیقه	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	حیطه شناختی	<p>دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس:</p> <p>۱- دلایل استفراغ نوزادی را ذکر نماید</p> <p>۲- علائم آترزی مری را بیان نماید.</p> <p>۳- شالازی (ریفلاکس گاسترو ایزوفاژیا) را بطور مختصر توضیح دهد</p> <p>۴- علائم، تشخیص و درمان شالازی را بیان نماید.</p> <p>۵- آشالازی را بطور مختصر توضیح دهد.</p> <p>۶- اورژانسهای جراحی استفراغ را نام ببرد.</p> <p>۷- علائم و تشخیص هرنی دیافراگم را بیان نماید.</p> <p>۸- ممنوعیت ذکر شده در هرنی دیافراگم را ذکر نماید</p> <p>۹- علائم تشخیص و درمان تنگی پیلور را بیان نماید.</p> <p>۱۰- ذکر نماید تا چه مدت پس از تولد، عدم دفع مکونیوم غیرطبیعی است و باید بررسی شود.</p> <p>۱۱- مدت زمان غیرطبیعی عدم وجود گاز در رکتوم را ذکر نماید.</p> <p>۱۲- علل پلاک مکونیوم را نام ببرد</p> <p>۱۳- درمان پلاک مکونیوم را توضیح دهد.</p> <p>۱۴- علل یبوستی که در ابتدای تولد وجود نداشته ولی در عرض ماه اول زندگی رخ دهد را ذکر نماید.</p> <p>۱۵- آنتروکلیت نکروزان را بطور مختصر توضیح دهد (تعریف، علت، شیوع)</p>	اختلالات دستگاه گوارش	۱۴

					<p>۱۶-عوامل خطر NEC را با ذکر بزرگترین عامل خطر را ذکر نماید.</p> <p>۱۷-موارد شدید NEC را ذکر نماید.</p> <p>۱۸-تشخیص NEC را بیان نماید. درمان NEC را شرح دهد.</p>		
پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	۱۲۰ دقیقه	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	حیطه شناختی	<p>دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس :</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. چگونگی تجویز مایع در نوزاد ترم و پره ترم را بیان کند. ۲. حداکثر مایع تجویزی مایع در روز در نوزادان را ذکر نماید. ۳. موارد عدم شروع تغذیه دهانی را نام ببرد. ۴. تغذیه تروفیک را تعریف نماید. ۵. زمان رسیدگی سیستم آنزیمی نوزاد برای شروع گاوآژ را نام ببرد. ۶. زمان هماهنگی مکیدن ، بلع و تنفس را ذکر نماید. ۷. موارد که نشانه آمادگی دستگاه گوارش برای تغذیه را بیان نماید. ۸. چگونگی شروع تغذیه و افزایش حجم شیر و قطع تغذیه وریدی در نوزادان را بیان نماید. ۹. زمان قطع شیرخشک های مخصوص نوزاد پره مچور و تجویز مکمل ها در نوزاد پره مچور و ترم را بیان نماید . ۱۰. چگونگی تجویز الکترولیت در ۲۴ ساعت اول برای نوزاد را بیان نماید ۱۱. حداکثر مقدار گلوکز تجویزی از طریق رگهای محیطی نوزاد را ذکر نماید. ۱۲. سوء تغذیه در نوزادان را تعریف کند (با ذکر شاخص ها) 	تغذیه و تغذیه وریدی، سوء تغذیه، شیرمادر	۱۵

					<p>۱۳. مزایای شیر مادر برای نوزاد و مادر را بیان نماید.</p> <p>۱۴. آغوز را تعریف کند و تفاوت ترکیبی آن با شیر رسیده را بیان نماید</p> <p>۱۵. Roming in را با ذکر مزایا مختصرا توضیح دهد..</p> <p>۱۶. بیمارستان های دوستدار کودک را مختصرا توضیح دهد</p>		
۱۶	تشنج، اختلالات دستگاه ادراری	دانشجو قادر باشد پس از اتمام درس : ۱- علل تشنج را ذکر نماید. ۲- آزمایشات تشخیص تشنج را ذکر نماید. ۳- اشکال تشنج در نوزادان را با ذکر شایعترین آن بیان کند. ۴- داروهای مورد استفاده در تشنج را نام ببرد (به ترتیب) ۵- عوارض فنوباریتال را ذکر نماید. ۶- موارد پیش آگهی تشنج را ذکر نماید. ۷- زمان مناسب انجام ختنه را در نوزاد مذکر بیان نماید. ۸- اختلالات ادراری نوزادان را با ذکر شایعترین آن نام برده و هر یک را توضیح مختصری دهد. ۹- علایم و تشخیص اختلالات ادراری نوزادی ذکر شده در کلاس را بیان نماید. ۱۰- درمان اختلالات ادراری نوزادی ذکر شده در کلاس را بیان نماید.	حیطه شناختی	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، ویدئوپروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی، آزمون پایان ترم
۱۷	پاسخ به سوالات فراگیران و رفع اشکال	-----	حیطه شناختی	توضیحی (رفع اشکال) پرسش و پاسخ	۱۲۰ دقیقه	کامپیوتر، کتاب، کاغذ و قلم	پرسش و پاسخ

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ^۵	میزان امتیاز از کل
کوئیز			
ارائه پروژه			
امتحان میان ترم			
امتحان پایان ترم			۱۸
سایر موارد			۲
مجموع			۲۰

منابع درسی:

- بیماری های نوزادان نلسون (آخرین چاپ)
- کتاب احیاء نوزاد (وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی)
- طب کودکان نلسون (آخرین چاپ)
- مجموعه آموزشی ترویج تغذیه با شیر مادر، انجمن علمی ترویج تغذیه با شیر مادر، [با همکاری] یونیسف، ۱۴۰۰
- کتاب بارداری و زایمان ویلیامز (آخرین چاپ)

مراقبت کانگرویی، لودینگتن هو، اس، گلانت، اس کی، آخرین چاپ
مراقبت آغوشی (کانگرویی)، راهنمای مراقبت از نوزادان نارس ویژه والدین، وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت

5 _ Nichols Francine H. child birth Education. "Practice, Research and Theory, OSA: W.B. saunders last edition)

^۵ ابزار ارزشیابی می تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، پروژه، آسکی و... باشد.